

Mindezek a munkák mindenesetre a legjobb irányu és olyan törekvések, amelyek közgazdasági életünk valamelyes konszolidációját elősegíteni kívánják, de nem járulnak egy szemernyivel sem ahhoz, hogy bennünket megcsonkított mivoltunkban megnyugtassanak. Mert addig, amíg gazdasági egységünk újból vissza nem tér, közgazdasági életünk egészséges kialakulására általában, de erdészeti tekinteteből is gondolnunk sem lehet.

Az erdészeti technikának is ezért a legnagyobb országos kérdése az ország területi integritása, amelyért dolgozni kell minden magyarnak, amelyről nem mondhatunk le soha s amelynek be is kell következnie minden körülmények között.



Az élőfakészlet tűzkár elleni biztosítása.*)

A trianoni békeszerződéssel megszabott országhatáron belül erdőségeink területe (ideszámitva a népszavazás útján Magyarországhoz visszacsatolt Sopron város és a vele szomszédos nyolcz község határában fekvő erdőket is) 2,042.189 kat. hold, amely a régi Magyarország erdőségeinek 15·90/0-át teszi ki.

Ma, amikor a megmaradt erdők kiterjedése oly csekély és az erdei termékek ára oly magasra emelkedett, talán nem érdektelen, ha az erdőbirtokosok figyelmét felhívjuk arra, hogy a biztosító intézetek nemcsak a ledöntött fának, hanem az álló erdő élőfakészletének tűzkár elleni biztosításával is foglalkoznak.

A biztosító intézetek az élőfakészlet tűzkárbiztosításához előre összeállított díjtáblázatot ma már nem használnak; de ezen nem lehet csudálkozni, mert a faárak folytonos ingadozásnak, pénzünk értéke állandó hullámvásznak van kitéve és mert az erdők összetétele fafaj, kor, elegyarány, sűrűség, termőhelyi jóság, a fák egészségi állapota, választékarány stb. tekintetében a legnagyobb változatosságot mutatja.

A biztosítás feltételeinek és díjtételeinek megállapítása csak

*) V. ö. *Cserny Győző*: Az erdőnek tűzkár ellen való biztosításáról. Erdészeti Lapok 1907. X. 595. és XI. 651. old.

konkrét és pontosan körülírt adatok ismerete mellett, közvetlen tárgyalások alapján történhetik meg.

A biztosításért fizetendő összeg tekintetében legfeljebb némi tájékoztatást nyújt az egyik biztosító intézetnek nagy általánosságban tett az a kijelentése, hogy 20 éves korig terjedő fákkal benőtt erdő élőfakészletét 4%-os, 20—40 éves koru erdőkét 3%, és 40 évesnél idősebb erdőkét 2%-os díj mellett hajlandó tűzkár ellen biztosítani. Ezekhez a díjakhoz még kezelési költség, illeték- és bélyegköltség is járul.

Mivel az álló erdők élőfakészletének tűzkár elleni biztosítása csak részletesen körülírt adatok ismerete mellett lehetséges, a biztosítási ügylet megkötése előtt az erdőbirtokosoknak „tűzbiztosítási ajánlat“-ot kell tenni, amelynek megtételére a biztosító intézet által megküldött nyomtatvány szolgál.

Ebben a tűzbiztosítási ajánlatban részletesen fel kell tüntetni a következő adatokat:

1. az erdő fekvését (vármegye, járás, község, erdőkerület, parcellaszám feltüntetésével);
2. a biztosítás időtartamát (kezdetét és lejáratát);
3. az erdőgazdálkodás módját (a gazdálkodás üzemterv szerint történik-e vagy üzemterv nincsen);
4. a biztosítás tárgyát képező erdő tagoltságát (az erdőbirtok összefüggő területből, vagy több, egymástól legalább 1 km távolságra fekvő részből áll);
5. az erdőbirtok terepviszonyait (sik vagy hegyes vidéken fekszik az erdő, könnyen vagy nehezen hozzáférhető, folyók vagy patakok átszelik-e?);
6. a biztosítandó erdővel határos erdők viszonyait (a szomszédos erdők kinek tulajdonát képezik, milyen koruak, az idegen erdő vágásai ki vannak-e tisztítva a hulladékoktól?);
7. a biztosítandó erdők megközelíthetőségét (milyen távolságra fekszik a legközelebbi községtől, épített uttól, vasuti állomástól; vezet-e kocsit az erdőhöz, vagy csak gyalog lehet eljutni; tűz esetén mennyi idő alatt és mely községekből várható segély?);
8. a vasút vonalától való távolságot (mennyi a legkisebb távolság a vasuti uttest és a faállomány között; a vasuti uttest mentén van-e állandóan tisztántartott pászta vagy árok?);

9. az esetleges ipari telepek viszonyait (milyen ipari telepek vannak az erdőterületen; azok milyen távolságra vannak az erdőállománytól; biztosítva vannak-e az ipartelepek?);

10. a faszéntermelésre vonatkozó adatokat (a szénégetés saját üzemben, vagy vállalat utján történik-e?);

11. az erdőbirtok tulajdonjogi viszonyait (az erdőtalajjal együtt az ajánlattevő tulajdona, vagy csak a faállományt vette meg);

12. az erdők fafajviszonyait (mennyi a lomberdő, tűlevelű és vegyes erdő kiterjedése kat. holdban);

13. az erdő korosztály viszonyait (mekkora az egyes korosztályok által elfoglalt terület kat. holdakban);

14. az általánosan tájékoztató adatokat (hányszor szenvedett az ajánlattevő erdőtüzkárt; volt-e az erdő biztosítva és mennyire rugott a kártérítés esetenként; a határos erdőkben fordult-e elő tüzeset; biztosítva volt-e a faállomány; a biztosítást visszautasította-e már valamelyik társaság?).

Az általános és részletes tájékoztató adatok felsorolása után — a tűzbiztosítási ajánlat erre szolgáló kimutatásában — a biztosításra felajánlott erdő jelenlegi fakészletét, növedékét és a fatömeg értékét erdőrészletenként (osztagonként) részletezve és gazdasági egységeként összegezve kell feltüntetni.

A biztosító társaságok az álló erdő élőfakészletének tüzkárelleni biztosítása alkalmával a következő feltételeket kötik ki:

1. a biztosított köteles az 1879 : XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) határozatait betartani, illetőleg betartatni;

2. a biztosítás kiterjed egy- és ugyanazon tulajdonos egyazon erdőbirtokához tartozó egész erdőállományra; ennél fogva a biztosítás feladása alkalmával az erdőállománynak sem egyes részei, sem egyes fanemei, sem pedig egész erdőterületek, melyek a biztosított tulajdonát képezik, nem vonhatók ki a biztosítás alól;

3. minden faállománynál a biztosítás csakis a közönséges faértékre érvényes és a szálfa köbtartalmára terjed ki. Az összes tőtönkökre (tuskókra) 50 *cm* magasságig, továbbá a fakoronákra, ágakra és rőzsére nem terjed ki a biztosítás;

4. a biztosítás hatálya nem terjed ki:

a) száraz (nem gyújtó) villámcsapásból eredő károokra;

b) a vágások talajtermékére;

c) tűzkár esetén felmerülő fásítási költségekre;

5. tűzkár esetén a kártérítés kiszámítása alapjául csupán az önköltségek szolgálnak oly hozzáadással, hogy ha a fa eladási értéke a tűz színhelyén és napján az önköltségeket nem éri el, a kártérítés alapjául a piaci érték veendő, a még hátralévő költségek levonásával;

6. az erdőtörvény 13. §-a alapján a társaság nem köteles az erdőtűz leküzdése és lokalizálása által felmerült költségeket megtéríteni.

A biztosító társaságok az álló erdők élőfakészletének biztosításával kapcsolatosan elfogadják a döntött fakészletek biztosítását is, amely esetben a döntött faanyagokra vonatkozó adatokat is fel kell tüntetni a „tűzbiztosítási ajánlat“-ban.

Budapest székesfőváros már 1917. év óta biztosítja erdejének élőfakészletét. A biztosítás tárgyát 202.808 m^3 -re becsült fakészlet képezte, melyből 199.317 m^3 lombfára és 3491 m^3 tűlevelű fára esik. A fatömeg értéke a lombfaerdő fakészlete után 5,277.914 K-ban és a tűlevelű erdő fakészlete után 92.241 K-ban (együtt 5,370.155 K-ban) lett megállapítva. A biztosításért fizetendő járulék lombfaerdőknél $2\frac{1}{2}\%$ és a tűlevelű erdőknél 6%.

A biztosítási összeg és a fizetendő járulék időközben tizszeresre emeltetett fel a faárak emelkedése folytán.

Értesüléseink szerint még több magánerdőbirtokos is biztosította erdejét tűzkár ellen, így a többek között hg. Batthyány Zala vármegye területén fekvő erdőbirtokának élőfakészletét.

Tudomásunk szerint a következő biztosító társaságok foglalkoznak az álló erdők élőfakészletének tűzkár elleni biztosításával:

„Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság“ (Budapest, IV., Papnövény-utca 10. sz.), „Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság“ (Budapest, VII., Károly-király-ut 3. sz.), „Magyar-Francia Biztosító Részvénytársaság“ (Budapest, V., Fürdő-utca 10. sz.), „Foincière Általános Biztosító Intézet“ (Budapest, V., Sas-utca 10. sz.) és az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság“ (Budapest, IV., Vigadó-tér 1. sz.). Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság az álló erdők élőfakészletének tűzkár elleni biztosítással járó kockázatot rendszerint csak egyéb üzleti összeköttetéseire való tekintettel vállalja.

